

19.10.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**19 Ekim 2022
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

19 Ekim 2022 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ

— Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında
Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 111)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 1718 (2006) Sayılı ve Müteakip Kararları ile 2231 (2015) Sayılı Kararının Uygulanması Hakkındaki 24/2/2021 Tarihli ve 3578 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının Eki Ek-1 Sayılı Listede Yer Alan Bazı Kişi ve Kuruluşlara Ait Bilgilerin Güncellenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6220)

— Naylon veya Diğer Poliamidlerden İpliklerin İthalatında Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 6221)

— Afyonkarahisar İli, Sinanpaşa İlçesi, Ayvalı ve Akdeğirmen Köyleri Sınırları İçerisinde Bulunan ve Kamulaştırma Bilgileri Gösterilen Özel Mülkiyete Konu Taşınmazların, Afyonkarahisar Merkez İl. Organize Sanayi Bölgesi Alanında Gerçekleştirilecek Yatırım Faaliyetlerinin İvedilikle Hayata Geçirilmesi Amacıyla Sinanpaşa Belediye Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6222)

— Ekli Liste ile Haritalarda Kamulaştırma Bilgileri ve Güzergâhları Gösterilen Enerji Nakil Hatlarının Yapımı Amacıyla Söz Konusu Güzergâhlara İsabet Eden Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6223)

— “Çiftlikköy GIS İrtibatları Projesi” Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6224)

— Denizli İli, Sarayköy İlçesinde Kurulacak Greeneco JES-3 Elektrik Üretim Tesisi İçin Gerekli Olan ve Bulundukları Yer ile Ada ve Parsel Numaraları Belirtilen Taşınmazların Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6225)

— Denizli İli, Sarayköy İlçesinde Kurulacak Greeneco JES-7 Elektrik Üretim Tesisi İçin Gerekli Olan ve Bulundukları Yer ile Ada ve Parsel Numaraları Belirtilen Taşınmazların Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6226)

— Sinop İlinde Tesis Edilecek Hamsi Rüzgâr Enerji Santralinin Yapımı Amacıyla Gerze İlçesi, Kirençukuru Köyünde Bulunan Taşınmazın Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6227)

— Şanlıurfa İli, Birecik Organize Sanayi Bölgesine Doğal Gaz Arzı İçin Gerekli Olan Bazı Taşınmazların Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6228)

19.10.2022

HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU KARARLARI

— Hâkimler ve Savcılar Kuruluna Ait Kararlar

YÖNETMELİKLER

— Deniz Turizmi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (Karar Sayısı: 6229)

— Gümüşhane Üniversitesi Madencilik Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

— Gümüşhane Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞ

— İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2022/3)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 28/7/2022 Tarihli ve 2019/25727 Başvuru Numaralı Kararı

"Tahıl koridorundan geçen tahılın yarısı Avrupa'ya gitti"

Tahıl koridorundan bugüne kadar 7,8 milyon ton tahıl taşındığını söyleyen Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, tahılın yüzde 13'ünün Afrika'ya, yüzde 23'ünün Asya'ya ve yüzde 47'sinin de Avrupa'ya taşındığı bilgisini verdi. Karaismailoğlu, Türkiye hariç en fazla yükün Avrupa kıtasında İspanya, İtalya ve Hollanda'ya taşındığını aktardı.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, tahıl koridoru kapsamında 1 Ağustos-18 Ekim tarihlerinde 354 geminin Ukrayna limanlarından hareket ettiğini, bugüne kadar taşınan toplam yük miktarının 7 milyon 860 bin tonu aştığını açıkladı.

Karaismailoğlu, yaptığı yazılı açıklamada, tahıl koridoru kapsamında, 1 Ağustos-18 Ekim tarihlerinde toplam 354 geminin Ukrayna'nın Odessa, Chornomorsk ve Yuzhne şehirlerindeki limanlardan yüklü olarak hareket ettiğini bildirdi. Karaismailoğlu, "Gemiler ile arpa, buğday, soya, ayçiçeği küspesi, buğday kepeği, bezelye, ayçiçeği çekirdeği, işlenmiş karışık gıda, şeker pancarı, ayçiçek yağı, kanola tohumu, mısır ve soya yağı olmak üzere 13 farklı çeşit yük taşındı" bilgisini paylaştı.

Karaismailoğlu, 354 geminin 135'inin Türk bayraklı, sahipli veya işletenli olduğunu belirterek, şunları kaydetti:

"354 geminin 119'u, yüklerini Türkiye limanlarına getirdi. Diğerleri ise Almanya, Bangladeş, Belçika, Bulgaristan, Cezayir, Cibuti, Çin, Endonezya, Etiyopya, Fransa,

Güney Kore, Gürcistan, Hindistan, Hollanda, İngiltere, İran, İrlanda, İspanya, İsrail, İtalya, Kenya, Libya, Lübnan, Mısır, Pakistan, Portekiz, Romanya, Somali, Sudan, Tunus, Vietnam ve Yunanistan'a götürdü. Bugüne kadar taşınan toplam yük miktarı 7 milyon 860 bin tonu aştı. Türkiye limanlarına gelen gemilerin taşıdığı toplam yük ise 1 milyon 294 bin 706 ton oldu. Toplam yükün yaklaşık yüzde 17'si Türkiye limanlarına geldi. Türkiye limanlarına, arpa, ayçiçeği çekirdeği, ayçiçeği küspesi, ayçiçek yağı, bezelye, buğday, buğday kepeği, işlenmiş karışık gıda, mısır, soya, kanola tohumu ve soya fasulyesi yükleri getirildi. Yüklerin yüzde 13'ü Afrika'ya, yüzde 23'ü Asya'ya, yüzde 47'si Avrupa'ya taşındı. Türkiye hariç en fazla yük Avrupa kıtasında İspanya, İtalya ve Hollanda'ya taşındı."

Tarım eğitiminde Hollanda modeli

Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer, tarım liselerindeki eğitimlerin geliştirilmesi amacıyla Hollanda'da birtakım ziyaretler gerçekleştireceklerini duyurdu.

Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer, tarım liselerini yeniden yapılandırma konusunda dünyada önde okullardan kabul edilen ve Hollanda'da bulunan Wageningen Üniversitesi ile yenilikçi tarım uygulamaların yapıldığı ve sektör ile eğitim kurumları bir arada yer alan World Horti Center'a ziyaret gerçekleştirecek. MEB Bakanı Özer yaptığı açıklamada tarım alanında verilen eğitimlere ilişkin yerinde inceleme yapacaklarını duyurdu.

Küresel gıda krizinin tüm dünyada etkisini gösterdiği ve üretimin çok önemli hale geldiği bu dönemde tarım alanında nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesi amacıyla tarım liselerine ilişkin adımlar atılmaya çalışılıyor. Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer, Hollanda'ya yapacağı ziyaretlerde tarım alanında eğitim veren Wageningen Üniversitesi'ni ziyaret ederek, tarım alanında verilen eğitimi ve uygulamaları yerinde inceleyeceklerini duyurdu.

“TARIM LİSELERİNDE YENİ YAKLAŞIMLARI UYGULAMALI ŞEKİLDE GERÇEKLEŞTİRDİK”

Millî Eğitim Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı'nın kapsamlı bir iş birliği protokolü imzaladıklarını hatırlatan Bakan Özer, yaşanan gıda krizine karşı üretimin önemli olduğuna dikkat çekerek, “Ülkemizi tarım üssü haline getirmek ve bu kriz anlarında ülkemizi avantajlı bir konuma taşıyabilmek için Millî Eğitim Bakanlığı olarak

tarım liselerimizi yeniden yapılandırma kararı aldık. 123 tane tarım lisesine ilave olarak bu sene 23 tane daha açarak tarım lisesi sayısını 146'ya ulaştırdık. Tarım liselerimiz ile birlikte müfredatının güncellenmesi ve son teknoloji uygulama laboratuvarlarının tesisi, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın önceliklerine göre eğitimin yeniden dizaynıyla ilgili çok kapsamlı bir iş birliğine adım attık. Aynı zamanda bu liselerimizin uygulama alanı olan 4 milyon metrekarede de AR-GE merkezleri kurarak tarımla ve hayvancılıkla ilgili yeni yaklaşımları uygulamalı bir şekilde gerçekleştirme imkânına kavuşmuş olduk" diye konuştu.

"TARIM ALANINDAKİ YENİ YAKLAŞIMIMIZI DAHA GÜÇLÜ HALE GETİRECEĞİZ"

Hollanda'daki tarım uygulamalarını yerinde görmek için iki günlük ziyaret gerçekleştireceklerini kaydeden Bakan Özer, "Orada hem eğitim bakanıyla hem de tarımla ilgili dünyada çok ünlü çalışmalara imza atmış olan üniversitelerde; tarım eğitiminin nasıl yapıldığı, nasıl iyileştirildiği ve yeni teknolojilerle tarıma bakışın nasıl gerçekleştirildiğiyle ilgili yeni gelişmeleri yerinde görme ve Türkiye ile Hollanda arasındaki bu iş birliğini de artırmayla ilgili yeni yaklaşımları deneme imkânımız olacak. Umut ediyorum ki Hollanda'daki çalışmalarla birlikte Türkiye'de son bir yıl içerisinde gerçekleştirmiş olduğumuz tarım alanındaki yeni yaklaşımı çok daha güçlü hale getirme imkânına kavuşmuş olacağız" dedi.

Bakanlık sessiz gözler DDK'da

Cumhurbaşkanı Erdoğan, tam 10 gün önce, “Yolsuzlukların olmadığı, rüşvetin olmadığı, yoksulluğun Allah’ın izniyle olmayacağı bir Türkiye’yi biz hallederiz” demişti.

Bu ifadelerle rağmen Millî Gazete tarafından ortaya çıkarılan ve şok ifade tutanağı ile belgelenen 60 milyon liralık ÜDTS yolsuzluğu karşısında Bakanlığının sessizliği manidar bulunuyor. Devlet Denetleme Kurulunun ÜDTS yolsuzluğunda izleyeceği tavır merak edilirken, bakanlıkta eski ve yeni bazı üst düzey yöneticilerin DDK incelemesinden büyük bir endişe duyduğu kaydediliyor. Ürün Doğrulama ve Takip Sistemi'nde (ÜDTS) 60 milyon liralık yolsuzlukla ilgili olarak Millî Gazete'nin ulaştığı şok ifade tutanağı kamuoyunda büyük yankı uyandırırken, Tarım ve Orman Bakanlığı ise derin bir sessizliğe büründü.

BAKANLARIN ÜSTÜNÜ ÖRTTÜĞÜ YOLSUZLUK...

Bakanlık, ortaya çıkan skandal ifade tutanağı ile ilgili olarak kamuoyuna hiçbir açıklama yapmazken, ortaya çıkan yolsuzlukla ilgili olarak nasıl bir işlem yapılacağı merak ediliyor. ÜDTS yolsuzluğu, Mehdi Eker'in bakanlığı döneminde yaşanırken, daha sonra göreve gelen sırasıyla Faruk Çelik, Ahmet Eşref Fakıbaba ve Bekir Pakdemirli, ortaya çıkan yolsuzlukla ilgili hiçbir işlem yapmayarak üzerini kapatmışlardı. Yolsuzlukla ilgili olarak “kamu vicdanı”nın beklediği, Devlet Denetleme Kurulunun da olaya müdahil olması.

“HAYVAN İTHALATINDA RÜŞVET” İLE İLGİLİ SUÇ DUYURUSUNDA BULUNULDU

Uzun bir süredir bakanlıkta incelemelerde bulunan Devlet Denetleme Kurulunun hayvan ithalatında gündeme gelen rüşvet iddiaları ile ilgili incelemesini tamamladığı ve Bekir Pakdemirli'nin bakanlığı döneminde bakan yardımcısı ve genel müdürle ilgili Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunduğu kaydediliyor.

DEVLET DENETLEME KURULUNUN KAPSAMLI BİR İNCELEME BAŞLATMASI BEKLENİYOR

Devlet Denetleme Kurulunun, Millî Gazete tarafından ortaya çıkarılan ve şok ifade tutanağı ile belgelenen sahte imzalı 60 milyon liralık ÜDTS yolsuzluğu ile ilgili de kapsamlı bir inceleme başlatması beklenirken, bakanlıkta eski ve yeni bazı üst düzey yöneticilerin ise böyle bir inceleme başlatılmasından derin endişe duyduğu kaydediliyor.

Çiftçi Kayıt Sistemi'ndeki kadın çiftçi sayısı 290 bine yaklaştı

Çiftçi Kayıt Sistemi'ndeki (ÇKS) kadın çiftçi sayısı 290 bine yaklaşırken buraya en fazla kayıt Ordu'dan yapıldı.

Çiftçi Kayıt Sistemi'ndeki (ÇKS) kadın çiftçi sayısı 290 bine yaklaşırken buraya en fazla kayıt Ordu'dan yapıldı.

Tarım ve Orman Bakanlığından edinilen bilgiye göre, ÇKS'ye kayıt yaptıran çiftçilerin sayısı 2 milyon 172 bini geçti. Sistemdeki kadın çiftçilerin sayısı da giderek artıyor.

Söz konusu sayı 2020'de 280 bin 749 iken 2021'de 289 bin 233'e yükseldi. Bu yılın eylül ortası itibarıyla sistemdeki kadın çiftçi sayısı 289 bin 244 olarak hesaplandı. Kayıtlar ise devam ediyor.

Sisteme kayıtlı kadın sayısında şampiyon bölge 94 bin 114 ile Karadeniz oldu.

Ege Bölgesi'nde 55 bin 868, İç Anadolu'da 45 bin 124, Marmara'da 30 bin 70, Akdeniz Bölgesi'nde 29 bin 605, Doğu Anadolu'da 17 bin 942 ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde 16 bin 521 kadın çiftçinin ÇKS'ye kayıtlı olduğu görüldü.

EN FAZLA KAYIT ORDU'DAN

ÇKS'ye kayıtlı kadın sayısında ilk 10 ise Karadeniz, Ege, İç Anadolu ve Marmara Bölgesi'ndeki illerden oluştu.

Sisteme en fazla kayıtlı kadın çiftçi 23 bin 761 ile Ordu'da yer alıyor.

Bu ili 18 bin 615 ile Giresun, 12 bin 644 ile Manisa, 11 bin 938 ile Trabzon, 11 bin 521 ile Denizli, 10 bin 530 ile Konya, 9 bin 744 ile Samsun, 8 bin 866 ile Sakarya, 8 bin 446 ile Aydın, 6 bin 805 ile Ankara izledi.

"KIRSAL KALKINMANIN YOLU KADINI BURADA TUTMAKTAN GEÇİYOR"

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, yaptığı açıklamada, kırsalın ayağa kaldırılmasında kalkınmanın önemine dikkati çekti.

Kırsal kalkınmanın yolunun kadını orada tutmaktan geçtiğini vurgulayan Kirişçi, şunları kaydetti:

"Kadın çiftçilere pozitif ayrımcılık noktasında verdiğimiz destek miktarı 10 milyar lirayı buldu. 1 Ekim'den itibaren ÇKS'ye e-Devlet üzerinden kayıt imkanı getirdik. Çiftçilerimiz, ÇKS'ye başvurularını artık e-Devlet üzerinden istedikleri yerde rahatlıkla yapabiliyor. Kadın çiftçilerimizi de bu imkandan yararlanmaya davet ediyorum."

Lübnan tezkeresi Meclis'te kabul edildi

Lübnan'daki Türk askerinin görev süresini 1 yıl daha uzatan Cumhurbaşkanlığı tezkeresi Meclis'te kabul edildi.

TBMM Genel Kurulunda, Lübnan'da bulunan Türk askerinin görev süresinin 1 yıl daha uzatılmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi kabul edildi.

TBMM Milli Savunma Komisyonu Başkanı ve AK Parti Adıyaman Milletvekili Aydın, parti grubu adına yaptığı konuşmada, 2006 yılında yaşanan İsrail-Lübnan savaşı sonrasında Lübnan'da barışın tesisi ve idamesi amacıyla UNIFIL'in oluşturulduğunu anımsattı. Aydın, Türkiye'nin de kuvvet katkısında bulunduğu UNIFIL'in varlığı sayesinde Lübnan-İsrail sınırındaki göreceli sakinliğin devam ettiğine dikkati çekti. UNIFIL'in görev süresinin son olarak 31 Ağustos 2023 tarihine kadar uzatıldığını dile getiren Aydın, bu kapsamda TBMM'nin son olarak geçen yıl verdiği yetkilendirme süresinin 31 Ekim 2022'de dolacağını ifade etti.

Aydın, Türkiye'nin öncelikli dış politika hedeflerinden birinin yakın coğrafyasında barış ve istikrarın tesisi olduğunu vurgulayarak bölge istikrarı bakımından kilit öneme haiz Lübnan'da siyasi ve toplumsal yapının, etnik ve dini gruplar arasındaki hassas dengeye dayandığını kaydetti. Türkiye'nin, UNIFIL'e yaptığı katkılarla, barışı koruma hareketinin etkin biçimde icrasında önemli bir işlev üstlendiğini işaret eden Aydın sözlerini şöyle sürdürdü:

"UNIFIL'de görev yapan birliklerimizin sergilediği üstün performans, diğer katılımcı ülkeler tarafından olduğu kadar Lübnan halkı tarafında da desteklenmekte ve takdir

edilmektedir. Nitekim UNIFIL'e kuvvet katkısında bulunduğumuz 2006 yılından bu yana UNIFIL tarafından icra edilen görevler kapsamında, Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarınca hayata geçirilen birçok önemli proje Lübnan halkının hafızalarında yer edinmiştir. Bunlar arasında; köy okullarının elektrik ihtiyacının karşılanması, okullara saha yapılması, köylere sağlık ocağı yapılması, su depoları ve yol inşaatları gibi pek çok projeleri sayabiliriz."

Lübnan'da barış ve istikrarın sağlanmasına yönelik ortaya koyduğu somut katkıların Türkiye'nin hem BM sistemi içinde hem de bölgesel ve küresel ölçekte etkin bir aktör olduğunu bir kez daha kanıtladığını belirten Aydın, "Ülkemiz UNIFIL'e 2006-2013 döneminde bir istihkam bölüğü ve deniz gücüyle iştirak etmiştir. 2013 yılından bugüne ise 2 karargah personeli ve deniz unsurlarımızla katılımını sürdürmektedir. Türk Silahlı Kuvvetlerimiz halihazırda Nakura'daki karargahta bulunan 3 personelle birlikte denizdeki görevler için 1 fırkateyn, takriben 200 personelle UNIFIL'e bağlı deniz görev gücü dahilinde denetim hareketini icra etmektedir. UNIFIL'e deniz unsurlarımızla katkımız Suriye'de yaşanan kriz ve Doğu Akdeniz'de değişen güvenlik ortamı bakımından da önem arz etmektedir." şeklinde konuştu.

Görüşmelerin ardından yapılan oylamada tezkere kabul edildi.

Yaz stajı ücretini asgari ücret seviyesine yükseltiyoruz

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Ulusal Staj Programı'nın 2023 yılı başvurularının bugün itibarıyla başladığını açıkladı. Erdoğan, "Yaz stajları için ödediğimiz asgari ücretin yüzde 30'una tekabül eden rakamı, 2023'ten itibaren asgari ücret seviyesine yükseltiyoruz" dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Beştepe Millet Kongre ve Kültür Merkezi'nde "e-İnsan Programı"nda konuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Ulusal Staj Programı için başvuruların başladığını açıkladı.

Cumhurbaşkanı, bu program konusunda özel sektöre de çağrıda bulundu.

Erdoğan'ın açıklamalarından satır başları şöyle:

"Türkiye'nin kalkınmasını sadece yollarda, köprülerde, barajlarda, binalarda aramak eksik bir yaklaşımdır. Asıl büyük kalkınma atılımını, eğitimi öğretimi ile sağlığı ile sporu ile ve diğer tüm unsurları ile insan kaynağımızı geliştirmekte gösterdik.

BARTIN'DAKİ MADEN FACİASI

Bartın'daki Amasra olayında 41 şehidimiz var. Ancak bu 41 şehidimizin dışında bütün oradaki yaralılarımıza anında müdahale ile onları sağlıklarına kavuşturmak; 6 tane de

ağır olan ki bir tanesinin şuuru açıldı; hastanede ziyaret ettim. Diğer 5 tanesinin durumu biraz sıkıntılı. İstanbul'daki Çam Sakura Hastanemizde tedavi gören ve yanık durumları ağır olan bu hastalarımız şu an Türkiye'de adeta bir numara konumunda olan profesörlerimiz tarafından tedavileri yapılıyor. Estetikte şu an yine aramızda olan hocalarımız Türkiye'de çok çok ciddi operasyonlar gerçekleştiriyorlar. Nereden nereye geldiğimizi söyleme bakımından bunlar çok önemli.

"GÜNEYDOĞU'DA BELLİ SAATTEN SONRA DIŞARI ÇIKMAK MÜMKÜN DEĞİLDİ"

Terörle mücadeleden sınır emniyetine ve asayişe kadar tüm alanlarda huzuru tesis ederek insanların gece gündüz güven içinde hayatlarını sürdürebilmelerini sağladık. Hatırlayın; Güneydoğu'da belli saatten sonra dışarı çıkmak mümkün değildi ama şimdi gece saat 12'ye 1'e kadar vatandaşlarımız dışarıda bütün kafelerde, restoranlarda geziyorlar.

"YETENEK YÖNETİM MODELİNİN İNŞASINI HEDEFLİYORUZ"

Atılan her adımla gençlerimizin ve çalışanlarımızın umutlarını güçlendirecek devletimizi ve özel sektörümüzü başarıdan başarıya taşıyacak bir yetenek yönetim modelinin inşasını hedefliyoruz. Kamu personel rejiminin hükümetlerimiz döneminde değiştirmekte en çok zorlandığımız, halende istediğimiz seviyeye getiremediğimiz alan olduğunu itiraf etmek isterim. Ülkemizde kamu diğer hususlarda olduğu gibi insan kaynakları yönetiminde de lokomotifir, modernidir, belirleyici role sahiptir.

"TÜRKİYE ARTIK YURT DIŞINDA EĞİTİM GÖREN EVLATLARINI KENDİNE ÇEKEN CAZİBE MERKEZİ OLMUŞTUR"

Üniversite sayımızı 76'dan 208'e çıkardık. Artık ilmin ulaşamadığı yer bırakmadık. Türkiye artık iyi eğitilmiş evlatlarının kariyer için yurt dışına gittiği değil, yurt dışında eğitim gören evlatlarını kendine çeken cazibe merkezi olmuştur.

ULUSAL STAJ PROGRAMI BAŞVURULARI BAŞLADI

Ulusal Staj Programı'nın 2023 yılı başvurularını bugün itibarıyla açıyoruz. Önümüzdeki yıl Ulusal Staj Programımızdaki stajyer öğrenci sayısını 150 bine çıkartıyoruz. Staj sürelerinin de 3 aya kadar uzatılabilmesini sağlıyoruz.

ÖZEL SEKTÖRE ÇAĞRI

Özel sektör de 150 bin öğrenciye benzer şartlarda staj imkanı vererek toplamda bu sayıyı 300 bine ulaştırmamıza destek vermelidir.

Yaz stajları için ödediğimiz asgari ücretin yüzde 30'una tekabül eden rakamı, 2023'ten itibaren asgari ücret seviyesine yükseltiyoruz."

"Halkın tertemiz parasını çöp projelere harcayamayız"

ABB Başkanı Mansur Yavaş, ASKİ'nin zaten maliyetinin yarısına ücretlendirdiği su tarifelerinde yüzde 50 daha indirim kararı alınmasının "yasa dışı olduğunu ve mahkemeden döneceğine inandığını" söyledi.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş 1,5 milyon vatandaşa sağlıklı ve kaliteli içme suyu sağlayacak olan 107 kilometrelik İvedik-Temelli-Polatlı İçme Suyu Hattı projesinin de etkilendiği "suda indirim" kararı nedeniyle ASKİ Polatlı Bölge Müdürlüğü'nde basın mensuplarıyla bir araya geldi.

ASKİ Genel Müdürü Erdoğan Öztürk ve ABB Meclisi CHP Grup Başkan Vekili Yaşar Neslihanoglu'nun da katıldığı toplantıda, ASKİ Genel Müdürlüğü'nün 2019 Nisan ayından bu yana yaptığı yatırımları, devam eden çalışmaları ve indirim kararının sonuçlarına ilişkin bilgi verildi.

POLATLI'DA SUNUM EŞLİĞİNDE BASIN TOPLANTISI

Sunum eşliğinde yaptığı açıklamasına, "Bugün burada bulunmamızın sebebi, İvedik'ten Polatlı'ya getirdiğimiz su ile ilgili olarak son durumu hem Polatlı halkıyla paylaşmak hem de yakın zamanda yaşanan bazı gelişmelerden de Polatlı halkını bilgilendirmek" sözleriyle başlayan Başkan Mansur Yavaş, "Biz öncelikle ASKİ olarak 8 Nisan 2019'dan sonra yaptığımız ve şimdiye kadar ihmal edilen çalışmalarla ilgili kısa bilgi vermek istiyoruz" dedi.

Göreve geldikleri 2019 Nisan ayından bu yana ASKİ'ye maliyet açısından elektriğin yüzde 206, mazotun yüzde 190 ve asgari ücretin yüzde 81 zamlandığını ifade eden

ABB Başkanı Mansur Yavaş, “Ankara Büyükşehir Belediyesi pahalı su satıyor denmesi için insanın vicdanını herhangi bir yere asması gerekir. Su gelirleri daha da azalsın yüzde 50 düşün isteniyor ama personele 2 milyar ödememiz gerekecek. Yatırım giderleri 5,5 milyar lira ve bunun içerisine Polatlı’ya getirilen su dâhildir. Ayrıca elektriğe de 5 milyar lira para ödememiz gerekecek. Elektriğin parasını ödeyemezseniz Ankara halkına su veremezsiniz... Bu indirim uygulandığı takdirde ASKİ’nin su geliriyle personel maaşlarını ödeyemeyeceğiz. Hiç yatırım yapamayacağız, elektrik giderini karşılayamayacağız. Ayrıca vergi, Sosyal Güvenlik Kurumu ve hukuk gibi zorunlu giderleri ödeyemeyeceğiz” diye konuştu.

“HALKIN TERTEMİZ PARASINI ÇÖP PROJELERE HARCAYAMAYIZ”

ASKİ’den son 10 yılda ABB’ye aktarılan paranın 22,6 milyar lira olduğunu da vurgulayan Yavaş, “Yani halka 1,6 dolardan, yaklaşık 30 liradan su satıp bu parayı Büyükşehir’e aktarıp Büyükşehirin, ASKİ’nin görev alanına giren işlerin haricinde işler yapmasıyla bu paralar harcanmıştır. Örneğin Gölbaşı’nda uçuş okulu yapılmıştır ve daha sonra kapatılmıştır. Yani 12,7 milyon lira boşa gitmiştir. ASKİ binasının yanında çok katlı otopark otomasyonu yapılmıştır ve 43,6 milyon lira güncel olarak harcanmıştır. Uçak ve helikopterler alınmıştır, bunların güncel değeri ile ASKİ’ye 300 milyon lira zarar ettirilmiştir. Bunların hepsi savcılığa iletilmiştir. Yine lüks araçlar alınmış, güncel değerleri 13,3 milyon lira. İçme suyu imalatları ise 2015 – 2017 arasındaki 3 yılda 1110 km yapılmış. Bizim dönemimizde ise aynı sürede (3 yıl) 2 bin 384 km içme suyu imalatı yapılmıştır. Atık su ve yağmur suyu imalatları yine 2015 – 2017 arasında 543 km iken 2019 – 2021 yılları arası yine 3 yıl içerisinde ise 1045 km yağmur suyu ve atık su hattı imalatı yapılmıştır” bilgisini verdi.

Bir kez daha yargıya güvendiğinin altını çizen Yavaş, “İnşallah mahkemeden karar düzeltildiği zaman Polatlı dâhil bütün acil yatırımlar yapılacak, sosyal desteklerimiz fazlasıyla devam edecek, çünkü bizim Ankara halkımızdan aldığımız tertemiz parayı hiçbir zaman çalışmayan çöp projelere atacak hâlimiz yok, bunlara ayıracak paramız yok. Kendi paramızı nasıl harcıyorsak Ankara halkının parasını da gerçek ihtiyaçları doğrultusunda harcamaya devam ediyoruz.” dedi.

“BİZ OTOBÜS ESNAFINA BAKANLIKTAN DAHA ÇOK DESTEK VERİYORUZ”

Ankara’daki otobüs ücretlerine ilişkin de değerlendirmede bulunan Yavaş, eskiden otobüs fiyatlarının 1 dolar olduğunu hatırlatarak, şunları söyledi:

“Yani Ankara halkı sürekli olarak kazıklanmış. Peki, bu kadar pahalı satıp da kaç tane otobüs aldınız? 2013’ten bu yana hiç otobüs alınmamış. Peki, ne yaptınız bunca parayı? Bu parayı gidip çöp projelere yatırdılar. Biz şu anda EGO’ya 2021 yılında insanları ucuza taşıması için 835 milyon lira, 2022 yılında 1 milyar 611 milyon lira destekte bulunduk. Yeter ki vatandaşımız toplu ulaşım kullansın, ucuz kullansın diye sübvans e ettik. 2022 yılında ise sekiz aylık dönemde sadece egoya sübvans e

etmekle kalmıyoruz. Özel toplu taşıma esnaflarına da devlet bugün 65 yaş üstü ve indirimli veya ücretsiz binenlere sadece bin 995 TL aylık otobüs başı yardım yaparken, biz bunun 20 misli daha fazlasını özel halk otobüslerine destekte bulunuyoruz.”

İVEDİK-TEMELLİ-POLATLI İÇME SUYU HATTI PROJESİ GEÇİCİ OLARAK DURDURULUYOR

İvedik-Temelli-Polatlı içme suyu hattının yapım çalışmalarına ilişkin de çalışmayı yürüten Gürbağ Group Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Orhan Baylan'ın çalışmalar hakkında bilgi vermesinin ardından açıklamalarına devam eden Yavaş, “Şu anda 2023 Ağustos ayında Polatlı'nın temiz su alabilmesi için 1,9 milyar liraya ihtiyaç var. Biraz önce gördüğünüz gibi personel giderleri 2 milyar lira, yatırım gideri 5,5 milyar lira, elektrik gideri 5 milyar lirayken gelirlerimiz yüzde 50 düştüğü için maalesef personel giderlerini dahi zor ödeyeceğiz. Kaldı ki Polatlı'ya gelen suyu nasıl ödeyeceğiz? Böyle bir sorunla karşı karşıyayız” ifadelerini kullandı.

“Tamamen yasa dışı olan bu kararın mutlaka mahkemeden döneceğine inanıyorum. Çünkü Büyükşehir Belediye Meclisinin böyle basit bir önergeyle fiyatları indirme yetkisi yoktur” sözleriyle açıklamasını sürdüren Yavaş, “Yine kanun gereği su, maliyet artı belli bir kâr ile satılmak zorundadır. Bizlerin maliyetin altında su satmasının sebebi ÜFE'nin sürekli artması nedeniyle zaman içerisinde maliyet ile ÜFE'den elde edilecek rakamın yan yana geleceğine inanmamızdan dolayıdır” diye konuştu.

“BELEDİYE MECLİSİNİN BÖYLE BİR İNDİRİM YAPMA HAKKI YOK”

2560 sayılı Kanun Maddesi'ni de okuyan Yavaş, “Dolayısıyla bu kadar kanun açıkken usulsüz bir şekilde önerge vermelerinin bir tek sebebi vardır; Ankara susuz kalsın, elektrik faturasını ödeyemesin, tam tersine diğer yapacakları yatırımları, eğer ASKİ çalışacaksa Büyükşehirin kendi bütçesinden yatırımları iptal ederek buraya aktarması, belediyenin zayıflaması amaçlanmaktadır” açıklamasını yaptı.

Artan maliyetlere rağmen maliyetinin yarı fiyatına ücretlendirilen Başkent suyunun bir kez daha yüzde 50 indirilerek, Ankara Büyükşehir Belediyesinin çalışmalarını ve faaliyetlerini engellenmek istendiğini kaydeden Yavaş, “En azından şu andaki seyri öğrenin. Biz ne yapıp edip sözümüzün arkasındayız. Mahkeme yürütmeyi durdurma kararı verdikten sonra Polatlı'nın içme suyu projesi aynen devam edecektir. Bizim en büyük projelerimizden bir tanesi budur ve bir an evvel Polatlı'nın temiz ve sağlıklı suya kavuşması en büyük hedefimizdir. İnşallah bunu da gerçekleştireceğiz. Polatlı halkımız endişe etmesinler, sadece mahkeme süresince ne olur ne olmaz diye mahkemenin sonucunu bilemediğimiz için şu anda firmaya işi bekletmesi ve ertelenmesi için talimat verdik. Ama inşallah mahkeme kararı verdikten sonra bu kanun dışı karar ortadan kaldırıldıktan sonra bu beklenen süreyi de telafi edecek şekilde çalışmalarımıza devam edeceğiz” dedi.

Freedom House 'İnternette Özgürlük Raporu'nu yayınladı: Türkiye dibin dibini gördü

Türkiye, uluslararası insan hakları kuruluşu Freedom House'un 2022 yılı 'İnternette Özgürlük Raporu'nda 34 puandan 32 puana geriledi. Türkiye geçen yıl olduğu gibi "internetin özgür olmadığı ülkeler" listesinde yer aldı.

Washington merkezli uluslararası insan hakları kuruluşu Freedom House'un 2022 yılı "İnternette Özgürlük Raporu" yayınlandı. 2021 yılı raporuna göre 34 puandan 32 puana gerileyen Türkiye, bu yıl da "internetin özgür olmadığı ülkeler" listesinde yer aldı. Raporda, "Türkiye'de internet özgürlüğü gerilemeye devam etti" değerlendirmesi yapıldı.

Uluslararası insan hakları kuruluşu, Freedom House; Adrian Shahbaz, Allie Funk ve Kian Vesteinsson tarafından hazırlanan 2022 İnternette Özgürlük Raporu'nu yayınladı. 70 ülkenin değerlendirildiği raporda; bu yıl internetin; 17 ülkede özgür, 32 ülkede kısmen özgür ve 21 ülkede özgür olmadığı kaydedildi.

Geçen yıl 100 üzerinden 34 puana sahip olan Türkiye'nin bu yıl puanı 32'ye düştü. 1 Haziran 2021 ile 31 Mayıs 2022 tarihleri arasında yapılan incelemeler sonucunda, internetin özgür olmadığı ülkeler arasında yer alan Türkiye'ye ilişkin özet bölümünde şunlar kaydedildi:

"GAZETECİLER, HABERLERİNDEN DOLAYI FİZİKSEL ŞİDDETE MARUZ KALDI"
"Türkiye'de internet özgürlüğü gerilemeye devam etti. 2020'de kabul edilen sosyal medya yasası, platformları, bağımsız ve eleştirel medya kuruluşlarının web sitelerinden içerik kaldırmaya zorlamak üzere kullanıldı. Muhafız siyasetçiler de dahil, binlerce çevrimiçi kullanıcı, sosyal medya faaliyetleri nedeniyle suçlamalarla karşı karşıya kaldı. Otosansür, hükümet yanlısı kuruluşların artması ve bağımsız medya sitelerinin engellenmesi, daha az çeşitli bir çevrimiçi alan yarattı. Üstelik, hükümet yanlısı trol ağları, açık sözlü aktivistlere karşı karalama kampanyaları düzenledi ve önde gelen gazeteciler, çevrimiçi haberlerinden dolayı fiziksel şiddete maruz kaldı. Milletvekilleri kasıtlı olarak yalan haberleri çevrimiçi ortamda yayanlara cezai yaptırımlar uygulayacak ve hükümetin çevrimiçi alandaki kontrolünü daha da güçlendirebilecek bir 'dezenformasyon' yasa tasarısı önerdiler.

"SÖZDE DEZENFORMASYON YASASININ ELEŞTİREL MEDYAYI SUSTURMA HUSUNDA İKTİDARA YARDIMCI OLMASI BEKLENİYOR"

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) 2002'den beri iktidarda ve ilk başta kimi özgürleşme reformlarını hayata geçirdikten sonra, siyasi haklar ve insan haklarını giderek hor gördüler. AKP hükümeti, 2016'daki darbe girişiminden bu yana muhalifler üzerinde belirgin ve geniş kapsamlı bir baskı uyguladı ve 2017'de kabul edilen anayasa değişiklikleri ile güç Cumhurbaşkanı'nın elinde toplandı. Erdoğan çok büyük bir güç kullanmaya devam ederken, 2019 belediye seçimlerinde muhalefetin zaferi ve COVID-19 pandemisinin halihazırda güçsüz olan ekonomi üzerindeki tesiri, hükümete muhalefeti bastırmak ve kamusal söylemi kısıtlamak için yeni nedenler sundu. Sözde dezenformasyon kanun teklifinin kabul edilmesinin, iktidar ittifakına Haziran 2023 Cumhurbaşkanlığı ve parlamento seçimleri öncesinde muhalefet partilerini ve eleştirel medyayı susturma hususunda yardımcı olması bekleniyor."

Türkiye'ye ilişkin bulgulardan öne çıkanlar ise şöyle:

"-Çeşitli illerde altyapı hasarları ve çalıntı kablolar nedeniyle internet kesintileri meydana geldi.

-İki uluslararası medya kuruluşu, ulusal lisanslara başvurmadığı için web sitelerine erişim engeli getirildi.

-Bağımsız haber kuruluşlarını büyük ölçüde etkileyen sosyal medya yasası 2020 yılında yürürlüğe girdi. Haber kuruluşları ve sosyal medya platformları içerik kaldırma emirleriyle hedef alınmaya devam etti.

-Hükümet yanlısı medya gelişirken, bağımsız haber kuruluşlarının internet siteleri, yayın süresi boyunca engellerle karşılaştı ve bu ise Türk internet kullanıcılarının kullanımına sunulan çevrimiçi içeriğin çeşitliliğinde bir azalmaya sebep oldu.

-Yeni bir 'dezenformasyon' yasa tasarısı Meclis'e sunuldu. Tasarı, kasten yanlış bilgi yayan internet kullanıcıları için hapis cezalarını ve çevrimiçi anonimlik açısından olumsuz etkiler içeriyor.

-En az bir sosyal medya kullanıcısı, yaptığı bir paylaşımdan dolayı müebbet hapis cezasına çarptırılırken, Kürt meselesine ilişkin haber yapan bir gazeteci, bir noktaya kadar Facebook'ta yaptığı paylaşımı nedeniyle müebbet hapis cezasına çarptırıldı. Ayrıca, Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu, Twitter hesabından yaptığı paylaşımdan dolayı 4 yıl 11 ay hapis cezasına çarptırıldı.

-Çevrimiçi gazeteciler, çevrimiçi olarak yaptıkları haberler karşılığında fiziksel saldırılar da dahil olmak üzere artan tacizle karşı karşıya kaldı.”

İklim krizi, su sorunu ve yeniden kuru tarım

Ali Ekber YILDIRIM

19 Ekim 2022 Çarşamba

Yaklaşık iki ay önce Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanı Prof. Dr. Yılmaz Büyükerşen hocamız telefonla aradı. Tarım ve Gıda Etiği Derneği ile Eskişehir’de kuru tarım ile ilgili uluslararası bir sempozyum düzenleyeceklerini söyledi. Konuşmacıları, programı detaylı olarak anlattıktan sonra “bu sempozyumda senden de bir konuşma yapmanı istiyoruz” deyince takvimime bile bakmadan tamam hocam dedim.

Kuru tarım denilince aklıma ilk gelen Ali Numan Kıraç oldu. Mustafa Kemal Atatürk’ün eğitim amacıyla Amerika’ya gönderdiği ilk ziraat mühendisi. Türkiye’ye döndükten sonra Eskişehir’de kurduğu DryFarming (Kuru tarım) Deneme İstasyonu ve sonrasında yapılan başarılı çalışmalarla adeta “Türk Mucizesi” yaratmışlar.

Birkaç gün sonra Ankara Üniversitesi Eski Rektörü ve Ziraat Fakültesi Eski Dekanı Tarım ve Gıda Etiği Derneği Başkanı Prof. Dr. Cemal Taluğ hocamız aradı. Cemal hocamız ile sempozyumun ayrıntılarını konuştuk.

“Kuru Tarım Yeniden Uluslararası Sempozyumu” 19-20 Ekim tarihlerinde Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Kültür Sarayı(Opera)’nda yapılacak. Bugün başlayacak sempozyumun açılışında Ali Numan Kıraç’ın oğlu İnan Kıraç da konuşacak.

Türkiye'nin yüzde 40'ı yarı kurak

Tarım ve Gıda Etiği Derneği kuru tarımın önemini ve bu sempozyumu neden düzenlediklerini anlatan kapsamlı bir bilgi notu hazırladı. O notlardan bölümler paylaşarak kuru tarımın önemini, geçmişten bugüne yapılan çalışmaları hatırlamakta yarar var.

“Tarım, insanın doğayla ve değerlerle en fazla bütünleşmiş ekonomik faaliyetidir. İklim krizi ve ona eşlik eden diğer krizler tarımın yaşamsal önemini bize yeniden hatırlatmakla kalmadı, insanlığın yeni bir tarıma olan ihtiyacını da açıkça ortaya koydu. Bundan böyle, tarıma yalnız ekonomik ve teknik açıdan bakamayız; onun ekolojik, sosyal ve kültürel boyutlarını görmezden gelemeyiz. İnsanın, toplumun ve doğanın yararına bir yeni tarım düzeninin ana ekseninde bilim ile etik değerler birlikte yer almalıdır.

Ülkemiz yüzölçümünün yaklaşık yüzde 40'ı yarı-kurak alanlardan oluşmaktadır. Bunun yüzde 60'ı Orta Anadolu'da, kalanı ise Güneydoğu Anadolu ile Kuzey ve Batı Geçit bölgelerinde yer almaktadır. Anadolu'da binlerce yıl önce başlayan tarım, büyük ölçüde yağışa bağımlıydı. Örneğin, Hitit topraklarında ekilen tahılın en az yüzde 80'inin kuru tarımla üretildiği kanısı yaygındır. Çevreleriyle çok uzun etkileşim geçmişine sahip Anadolu toplumları, zamanla yarı-kurak alanlara uygun tarım anlayış ve becerileri geliştirmişler, kuru tarım ile derin tarihsel, teknik ve kültürel bağlantılar kurmuşlardır. Bu birikim zamanla evrilerek günümüze kadar ulaşmıştır. Bu yöresel bilgiler, tarımsal/kırsal günlük yaşamla ilgili karar verme süreçlerinde bugün de yer yer kullanılmaktadır.

Cumhuriyetin tarımdaki başarı öyküsü

“Hakiki üretici olan köylü efendimizdir” diyen Büyük Atatürk'ün önderliğinde Türkiye Cumhuriyeti çiftçilerimizin kuru tarım kültürünü bilimsel araştırmalarla bütünleştirmek ve geliştirmek amacıyla 1925 yılında Eskişehir'de Buğday Islah İstasyonu'nu ve ardından 1929 yılında Dryfarming Deneme İstasyonu'nu kurmuştur.

Ülkemizin kuru tarım konusundaki bilgi ve deneyim birikimi, o yıllarda dekara 60-80 kilo olan buğday verimini günümüzde 300-400 kilo düzeyine çıkartmış. Bu miktar son yıllara kadar artan nüfusun tüketim ihtiyacını karşılamıştır. Bu başarı güngörmüş Anadolu çiftçisinin birikimi ve emeği yanında, tarımsal araştırmacılar tarafından kuraklığa dayanıklı çeşitlerin ve uygun yetiştirme tekniklerinin geliştirilmesi sayesinde elde edilmiştir. Araştırma enstitülerinde yapılan temel araştırmaların, çiftçi şartlarında yürütülen denemelerin, demonstrasyonların, yayım çalışmalarının, Devlet Üretim Çiftlikleri'nde yapılan tohumluk üretim faaliyetlerinin ve teknik elemanların tutkulu çabalarının unutulmaması, ne denli büyük bir mirasa sahip olduğumuzun farkında olunması gerekmektedir.

Kuru tarımın önemi

Kuru tarım; başta halkımızın ana besin kaynağı olan buğdayın ve diğer temel bitkisel ürünlerin üretiminde büyük paya sahibi olmanın yanında; aile çiftçiliğinin korunması, kırsal alanların canlılığını sürdürmesi, kır yoksulluğuyla mücadele gibi açılardan çok değerlidir. Ekolojik değeri ise hiç tartışılmaz. Doğaya saygılı ve doğayla uyumlu bir tarımsal üretim faaliyeti olarak tüm doğal varlıkların korunmasını sağlayan kuru tarım, gelecek kuşaklara yaşanabilir bir dünya bırakabilmemiz açısından da olmazsa olmazdır.

Yarı-kurak alanlarda nadas alanlarının değerlendirilmesi konusunda ülkemizin başarısı büyüktür ve uluslararası üne sahiptir. Araştırmacıların öncülüğünde tasarlanan ve ülkesel buğday üretim düzeyini en azından kendine yeterli durumda tutma ve kuru tarım alanlarından maksimum yararlanma ekseninde geliştirilen Nadas Alanlarını Değerlendirme Projesi (NAD) 1982 yılında uygulamaya konmuştur. On yıl içinde, ülkenin toplam ekim alanlarının 1/3'ünde yapılan 14 aylık nadas uygulaması, toplam alanın 1/5'ine kadar azaltılmıştır. Bunun yanı sıra, baklagil üretimi yüzde 125, buğday üretimi yüzde 20, arpa üretimi de yüzde 35 artırılmıştır. Türkiye, o yıllarda baklagil ihracatında dünya lideri konumuna gelmiştir. Ancak, ne yazık ki bu olumlu gelişmeler çeşitli nedenlerle sürdürülememiş olup, ülke günümüzde net baklagil ithalatçısı durumuna gelmiştir.

Suyun verimli kullanılması

Su varlığı ve tüketimine gelince, ülke su varlığımızın yüzde 73'ü tarımsal sulamada kullanılmaktadır. Buradaki etik olmayan uygulama, yüzey sulama gibi en fazla su kaybına yol açan bir yöntemin hâlâ yüzde 70 oranında uygulanmakta oluşudur. Şimdilerde "su kısıtı olan bir ülke" niteliği taşıyan Türkiye'de tarım sektörü, bu kısıtlı kaynağı en fazla kullanan sektör olmakla kalmamakta, bir de bu suyu verimsiz ve

ölçüsüz biçimde tüketmekte, böylece doğal kaynaklara zarar vermektedir, örneğin erozyon, tuzlulaşma. Üstelik de hâlâ, daha fazla sulama yatırımının talep edilmesi ve bu konuda vaatler verilmesi sorgulanması gereken ciddi bir etik sorundur. Öte yandan bazı havza su kaynaklarının, başka havzalara tahsis edilmesi de etik açıdan tartışmalı bir konudur. Yapılan çalışmalar 2030'da Türkiye'nin "su sıkıntısı çeken ülke" olacağını göstermektedir. Tehlike kapıdadır.

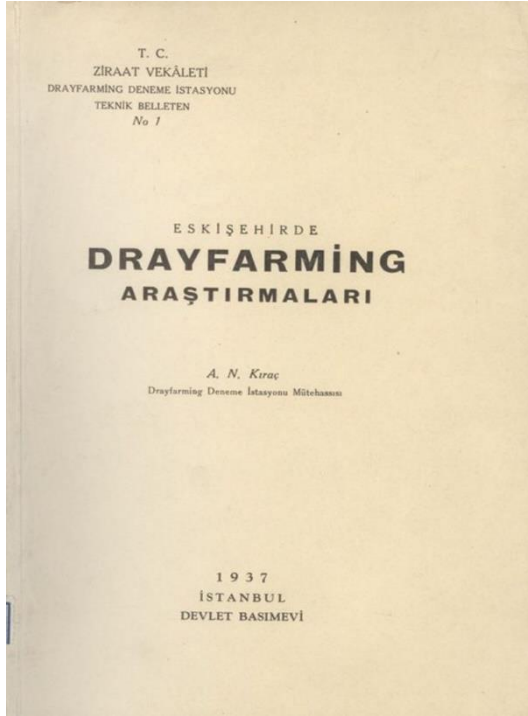
Toplam tarım alanımızın yüzde 60'ının ekonomik olarak sulanamayacak olmasının yıllardır bilinmesine rağmen, günümüzde "sulama olmazsa tarım yapılamaz, gıda üretilemez" kanı ve algısının yaratılması ve giderek kamuoyunda yaygınlaştırılması, çiftçilerin ve tarım ve su politikalarının yanlış yönlendirilmesine, uygulamada doğal kaynaklara geri dönülemez zararlar verilmesine yol açmaktadır. Bu bilinçsiz talep, nüfusun 85 milyona yaklaştığı, göç ve turizm ile giderek daha da artması beklenen ülkemizde, tarım dışı sektörler için de su sıkıntısı yaratacaktır. Türkiye sektörler arası su dengesini bozacak taleplerle su yönetiminin sürdürülebilir olmadığı bir noktaya doğru hızla sürüklenmektedir.

Günümüzde, ülkeler su kısıtı ve kuraklıkla baş edebilmek için, iklime dirençli kuru tarım insiyatifleri ile çiftçilerin uyum kapasitelerinin geliştirilmesi yönünde çaba sarf etmektedir.

Ekonomik olarak sulanamayacak olan toplam tarım alanının % 60'ının içinde yer alan ve yıllık yağışın 400 mm'nin altında olduğu *yarı-kurak alanların* kendilerine özgü hassas ekosistemleri, su bütçesindeki kısıtlılık ve değişken iklim koşullarından dolayı yönetimleri hiç de kolay değildir. Burada özellikle araştırmacı ve yayımcılara büyük görev düşmektedir. Zaten kentleşme, sanayi, turizm, madencilik ve ulaştırma amaçları için yıllardır tarım dışına çıkarılan, bir yandan da erozyonla kaybedilen araziler ile son yıllarda ekonomik ve sosyal nedenlerle işlenmeden terk edilen araziler de göz önüne alındığında, artan nüfusun) ülke kaynaklarıyla beslenmesinin ne kadar tehlikeye girdiği ortadadır. Bir de sulu tarım yapılamıyor diye geniş yarı-kurak alanların potansiyellerine rağmen yeterince yararlanılmadan kaderine terk edilmesi başlı başına bir etik sorundur. Kuru tarım kavramının yeniden gündeme getirilerek toplam üretim içinde parlatılmasının tam da zamanıdır."

Özetle, bugün Eskişehir'de başlayacak ve iki gün sürecek olan "Kuru Tarım Yeniden Uluslararası Sempozyumu" iklim krizinin yarattığı tahribat, su kaynaklarının verimli kullanılması için kuru tarımın öne çıkarılması hedefleniyor. Bu, tarım sektörü için yeni bir başlangıç olabilir.

Kuru tarımın öncüsü; Ali Numan Kır  

Cumhuriyetin ilanından sonra ekonomik kalkınmayı tarımla sağlamak için Mustafa Kemal Atatürk Gazi  iftliği'ni kurmaya karar verir. Amacı bu çiftlikle  aędaő tarım tekniklerini ülkeye yaymak ve ortaya bir örnek koymaktı. Bu konuda birlikte çalıőtıęı isimlerden birisi Ali Numan Kır  'tı. Kuru tarımın (Drayfarming)  nc s  olan Ali Numan Kır  'ı, oğlu Can Kır   şöyle anlatır:

“Mustafa Kemal Paőa Ankara'da Gazi  iftliği'ni kurma kararı verdiği 1924 yılının Mayıs ayında Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin başta gelen sorunu yetiőmiő eleman yokluğu idi. Gazi Paőa, kendisine yapılan bir tavsiye  zerine, Ankara-Keçiören yolunda Kalaba k y  yakınında iki katlı bir binada kurulmuő olan Ziraat Mektebinde  ğretmenlik yapan Ali Numan Bey'i Etimesgut'a davet etmiş, ona Türk tarımının kalkındırılması için düőündüęü atılımları anlatmıő; "Bu  iftlik, memlekette  aędaő ziraat usulünü yerleőtirmek için örnek teőkil edecektir" demiőt . Babam, 1926 yılındaki bu ilk buluşmada, Mustafa Kemal'in Türk  ift isi için a mak istediği yolun önemini kavramıő, hemen Gazi  iftliği'nde çalışmalara baőlamıőtı.

Gece gündüz demeden canla baőla çalışan 28 yaőındaki bu genç ziraatçı, kısa sürede Gazi Paőa'nın gözüne girmeyi baőarmıő ve eğitimini geliştirmek için Amerika Birleőik Devletleri'ne gönderilen ilk ziraatçı olma fırsatını yakalamıőtı. 1927-1931 yıllarında önce Kansas Ziraat Kolejinde sonra Nebraska  niversitesi'nde eğitimini tamamlamıő, Türkiye'ye döndükten sonra, Ali Numan Bey'in en önemli kararı, çalışmalarına, Gazi  iftliği yerine Eskişehir'de devam etmek olmuőt . Anadolu'nun kır   topraklarında, kuru ziraatla ilgili hemen tüm sorunların ele alındığı araőtırmalar 1940'lı yıllara kadar sürmüő, Atatürk, soyadı seçiminde ona "Kır  " soyadını uygun görmüőtü. Bu dönemde, on yıl, Ali Numan Bey eő i Semiha Hanım, oğulları Can ve

İnan'la Eskişehir'in 5 kilometre dışında Karacaşehir eteklerinde kurulan deneme istasyonunda yaşamışlardı.

Ali Numan Kır     "Drayfarming Araştırmaları" isimli kitabında (1936) konuyu şöyle özetlemişti: "Drayfarming, yağışı az olan veya yağmurları uygun zamanlarda düşmeyen bir bölgede, sulamaksızın başarılı ürün yetiştirmek usulüdür. Memleketimizde Orta Anadolu Yaylası az yağışlıdır. Trakya ve deniz kıyıları mıntıkalarımızda da bazen yağışların zırai mevsimlere dağılışında uygunsuzluklar vardır. Daha doğrusu kuraklık ve etkileri memleketimizin her yerinde zaman zaman ziraatımızı tehdit eder. Bu durumda, kuraklığın gereklerine göre ve memleketimizin ihtiyaçlarına uyan yerli bir ziraat sistemi ile çalışmak gerekiyor."

Ali Numan Kır    , Türk tarımının gelişmesi için eleman yetiştirme, yeni metodlar ve ürünler geliştirme çalışmalarını 31 yıl sürdürdükten sonra, emekli olarak İstanbul'a taşınmış, Tarım Makinaları İthalatçılar Birliği Genel Sekreterliği görevini yürüttüğü sırada, 30 Haziran 1954 günü, ağır bir mide kanaması sonunda 56 yaşında hayata veda etmişti. 31 yıl, memleketin dağında taşında, kır     toprakları üstünde verilen hizmetlerden sonra, Ali Numan Kır     emekliye çıkarılırken kendisinden bir teşekkür bile esirgenmişti! Arkada kalan 47 yıl sonra, Türkiye Ziraat Mühendisleri Odası, 1998 yılı Ekim ayında; "Cumhuriyet Dönemi Türkiye Tarımına ve Ziraat Mühendisliği mesleğine yaptığı üstün hizmet ve katkıları" için Ali Numan Kır    'a bir "Onur Pl  keti" verme kadirşinaslığı göstermişti. Bu vefak  r davranış bana ve kardeşim İnan Kır    'a anlamlı ve değerli bir armağan olmuştur.

Seçim dönemlerinde net hata noksanın büyümesi tesadüf m?

Alaattin AKTAŐ

19 Ekim 2022 arŐamba

✓ *Türkiye ne zaman sandığa gitse demeler dengesi dengesini yitiriyor ve net hata noksan pozitif olarak tırmanıŐa geçiyor.*

✓ *Bunda en büyük etkenler hemen her seçim öncesi çıkarılan aflar ve seçimde döviz darlığı yaŐanmasını önlemeye dönük olarak atılan adımlar.*

Geçenlerde de vurgulamıŐtım. demeler dengesi bilançosu açıklandığında ilk bakılması gereken cari iŐlemler kalemidir. Biz buna cari açık desek de olur, çünkü hep açık veriyoruz. İlgili ayda ya da dönemde ne kadar döviz açığı verilmiŐ, ona bakılır. Sonra bu açık nasıl finanse edilmiŐ; yatırım mı gelmiş, gelmiŐse bu tür bir yatırım, yoksa borç mu alınmış, bunlar incelenir.

Ama artık pek böyle olmuyor. demeler dengesi bilançosunda artık bir en tepeye bakılıyor, bir de en dipte yazan tutara.

İlk satırda cari iŐlemler dengesi yazıyor, en dipte ise net hata ve noksan.

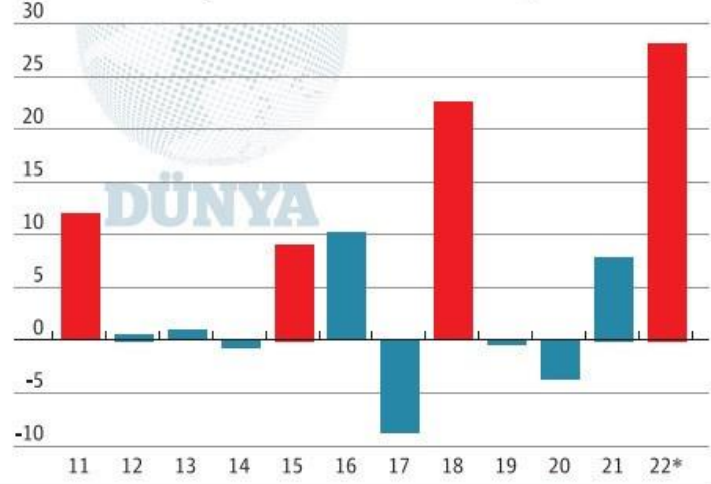
Bu yıl net hata noksan öylesine büyüdü ki, daha ilk sekiz ayda 28.3 milyar dolar gibi görülmedik bir düzey oluştu. Daha da ilgini, 17 Ekim Pazartesi günü yazdığım gibi ilk açıklandığı haline göre daha sonra revize edilerek azalması gereken net hata noksan tam tersine giderek büyüyor.

Bugün net hata noksanı başka bir yönüyle ele almak istiyorum. Bazı dostların uyarısıyla net hata noksanla seçimler arasında bir bağ var mı, diye baktım. Galiba var!

Net hata noksan ve seçimler

	NHN (Milyon \$)	Seçimler
2011	12.090	Genel seçim
2012	616	
2013	968	
2014	-618	CB + Yerel seçim
2015	9.209	İki genel seçim
2016	10.292	
2017	-8.803	
2018	22.710	CB + Genel seçim
2019	-282	Yerel seçim
2020	-3.618	
2021	8.027	
2022*	28.307	CB +Genel seçim öncesi

* Sekiz aylık

Ne zaman seçim, o zaman NHN! (Milyar \$)**NHN seçim dönemlerinde büyüyor**

2011 yılından bu yana olan dönemdeki seçimleri ve bu dönemde oluşan net hata noksanı dikkate alınca arada belirgin bir bağ olduğu ortaya çıkıyor.

Seçimle net hata noksan arasındaki ilinti tabii ki biraz dolaylı yoldan. Türkiye’de hemen her seçim öncesinde bir takım mali aflar çıkarılıyor. Yurtdışına çıkarılmış ya da getirilmesi gerekirken bir şekilde dışarıda tutulmuş dövizler bu aflar sayesinde yurda akıyor. Bu şekilde getirilen döviz nereye kaydedeceğimizi de pek bilemiyoruz.

O zaman tutup bunu net hata ve noksana yazıyoruz.

İşte tablo ve grafikte durum çok açık bir şekilde görülüyor. Grafikteki kırmızılar seçim yıllarını ve o yıllarda nasıl yüklü tutarda döviz geldiğini ve bu dövizin net hata noksana kaydedildiğini gösteriyor.

Hemen “**2022’de seçim mi var ki**” diye itiraz etmeyin. Kim bilir 2023’e hazırlık yapıyorur...

Ayrıca net hata noksanı oluşturan ve seçimle ilintili olan döviz girişi yalnızca aflara dayandırılmaz ki. Seçim masraf ister, finansman ister; seçim bolluk gerektirir, dövizin çok olması iyidir ve bunun için ne yapıp edilip döviz bulunması elzemdir. Dolayısıyla 2022’de sekiz ayda 28 milyar doları aşan net hata ve noksan biraz da bu çerçevede değerlendirilmelidir.

2016-2017 dalgalanması

2011’den bu yana olan dönemde seçim-net hata noksan bağının tek oluşmadığı yıl 2016.

15 Temmuz darbe girişiminin yaşandığı 2016 yılında da kaynağı belirlenemeyen 10 milyar dolarlık bir döviz girişi dikkati çekiyor.

Bu döviz girişinin darbe girişimiyle bir ilgisi tabii ki yok. 2016 yılında çıkarılan af, bu döviz girişinin en önemli nedenlerinden biri.

Ama 2016'da giren ve net hata noksana kaydedilen dövizin ya da o tutara yakın bir dövizin ertesi yıl Türkiye'yi terk etmiş olması da dikkat çekici başka bir ayrıntı. 2017'de çıkan ve hangi kalemlerden götürüldüğü bilinemediği için net hata noksana yazılan tutar tam 8.8 milyar dolar. Bu da negatif net hata noksanda şimdiye kadarki yıllık rekora işaret ediyor.

Bu yılki tutar daha da artabilir

Bu yılın ilk sekiz ayındaki net hata noksanın 28.3 milyar dolarla rekor kırdığını biliyoruz. Üstelik bu yıl net hata noksan revize edildikçe küçülmek bir yana büyüyor.

Yılın son dört ayında da net hata kaleminin ilk sekiz aydaki hızda olmasa bile büyümesi beklenmeli. Ancak aralık ayına gelindiğinde geçen yılki gibi yılın topluca bir revizyonuna gidilir ve net hata noksan hızla aşağı çekilir mi, göreceğiz. Geçen yıl ilk on bir ayda pozitif 18 milyar dolar olan net hata noksan, aralık ayındaki negatif 10 milyar dolarlık revizyonla yılın tümü için 8 milyar dolara çekilmişti.

Yüksek enflasyon varken para nereye akıyor?

Şeref OĞUZ

19 Ekim 2022 Çarşamba

Enflasyon yüksek... Daha da yükselecek. Zira **para muslukları** yılbaşına doğru **şırı şırı** lira akıtacak. **Baz** etkisi, **yaz** etkisi, **güz** etkisi dediklerine bakmayın. Geçen Aralık'ın **%13,6 aylık rakamı** endeksten çıkacak ama yerine **bu yılın hangi yüksek rakamları** girecek, bilemiyoruz. Belli ki tırmanışı sürecektir.

Bu ortamda **liradan kaçış** hız kazandı. Zira **düşük faizle gelen rekor negatif reel faiz**, hiperenflasyon eşliğinde kovalarken **kendisine güvenli liman bulması** da zor. Neticede seçenekler az. TL mevduatından **çıkış** var. Altın; **FED** etkisinde... Borsa, şimdilik **tek umut kapısı** gibi görünüyor.

KONUT ÇIKIŞ KAPISI OLMAKTAN ÇIKINCA

Düne kadar **güvenli liman** gibi görülen konut, tıkaniverdi. Satışlar **%23** azaldı, **113 bin 402** oldu. İpotekli satışlarda ise **%43'lük** gerileme var; **16 bin 970**. Yabancıların azalışı **%24** ve satış; **5 bin 49** ile sınırlı kaldı. Enflasyon varken konut neden **bir kaçış noktası** olmaktan çıkıverdi?

Sorunun cevabı, **yükselen konut fiyatlarında** yatıyor. Öyle ki bu fiyatlandırma, **sürdürülebilir** olmaktan çıkardı sektörü... **Kur Korumalı Mevduat** ile konut arasında sıkışanlar da para için yeni alanlar aramaya başladılar. **Kripto paralar** ise kendi krizi içinde debeleniyor ve güçlü seçenek değil.

İKİ SORU İKİ CEVAP

Peki, nedir bu yeni av sezonu?

Elbette açıklanacak olan **şirket bilançolarının tetikleyeceği yeni Borsa İstanbul rallisi**... Şirketler 9 aylık bilançolarını açıklamaya başlıyor. İşte bu dönemde **hazır seçim süreci yaşanırken** bütün oyuncuların odak noktası **işlem tahtaları**...

Son **banka operasyonu** sonrası yüksek oynaklığa rağmen **getiri arayışında olanlar** hisse senetlerine sığınma telaşında.

Para ağırlıklı olarak nereye yöneliyor?

Para riskli varlıklara yöneliyor. Çünkü sabit getirili enstrümanlarla **enflasyonla mücadele** edilir gibi değil. **Sanayicilere** gelince; güçlü kalmayı başaran, **yeni hikâye yazabilen** yatırımcılar bu dönemde öne çıkabilir. **Arazi fiyatları doyuma ulaştı** ama büyüme istidadı gösteren **start-up'lar** çok daha cazip hale gelebiliyor akıllı ve meraklılar için.

NOT

FAİZ SEÇİMDEN ÖNCE TEK HANE SEÇİMDEN SONRA ÇOK HANE

Merkez yarın **100 puan daha** indirecek. Zira talimat böyle... **Tek haneye 3 basamak** ve **yılsonuna 3 ay** kaldı zaten. İyi de tek hanede **park alanına çekilecek faizin** bir sonraki serüveni ne olur dersiniz? Buna artık **Merkez'e talimat veren iç güçler** değil; küresel ekonominin dinamikleri, yani “**dış güçler**” karar verecek.

Görünen odur ki **seçime kadar tek haneli faiz ile kendimiz kandıracağız** ve ortalık, **yığınca farklı faiz oranıyla** dolup taşacak. **Düşük faiz var ama kredi yok** denilen tuhaf durumun sürdürülebilmesi mümkün değil. **Mevduat üretemeyen banka**, Merkez'in fonlamasıyla nereye kadar gidebilir ki...

Olacağı şu; seçime kadar tek hane ama seçimden sonra çok hane... Zaten seçimi kim kazanırsa kazansın, **faiz nass olmaktan çıkar**, piyasanın metametiği bizim **siyaset hesaplarını** aşar, acı gerçekler ağır ağır üzerimize çöker. **Kaşıkla verilenler kepçeyle geri alınır** ve ödeyeceğimiz bedeller katlanır, gider...

Abdulkadir Selvi

Cumhurbaşkanı ile sürpriz buluşmada ne konuşuldu

Habercilik farklı bir iş. Bu programdan haber çıkar mı diye düşündüğünüz bir anda bakıyorsunuz ki haberin içine düşmüşsünüz.

Emine Erdoğan Hanımefendi'nin öncülük ettiği "Toprağa iz bırakan kadınlar" programını izlemek üzere Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ndeydim. Hepsinin arkasında bir başarı hikâyesi olan kadınlarla konuşmak için programa erken gittim. İyi de yapmışım. İlleri farklı, hikâyeleri farklı ama başarılarıyla toprağa iz bırakmayı başaran 81 ilden 120 çiftçi kadını dinledim. Kimi yöresel kıyafetleri içindeydi. Kimi başörtülü kimi başı açıktı. Beyaz yazması başında, ayağında şalvarı olanlar vardı. Sanki tarlasında vurduğu çapasını bırakıp gelmiş gibi bir halleri vardı. Çok doğallardı. Toprağın kokusu ve bereketi vardı onlarda. Ama bakmayın öyle sessiz durmalarına, bana gübreden, yemden başlayıp enerji, sulama, akaryakıt giderlerinden bir hesap çıkardılar ki şaşırdım. Boşuna hepsinin ayrı bir başarı hikâyesi var demedim.

BAŞARI HİKÂYELERİ

Aydın'dan Yasemin Korkut'a, üç kilo kuru incir satamazsın denilmiş ama o şimdi üç ülkeye ihracat yapan bir işinsanı.

Çiftçi diye, köylü diye küçük görmeye kalkışmayın. Şehirlilerin dedikodu ve magazin haberleri için kullandıkları sosyal medyayı ürünlerini dünya pazarlarına ulaştırmak için o kadar etkin kullanıyorlar ki bizim Adem Metan'la yarışır.

Şunu bir kez daha anladım. Söz konusu kadınsa başaramayacağı bir iş yoktur. Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi de konuşmasında buna değindi.

Kadınlar kendilerine her zaman güçlü bir şekilde destek veren Emine Hanım'la buluşmaya ayrı bir önem veriyorlardı. Emine Erdoğan'ın rahatsızlığı nedeniyle

etkinliğe katılamayacağı haberi gelince biraz buruldular. Salonda bir durgunluk hâkim oldu. Emine Hanım toplantıya mesaj gönderdi.

CUMHURBAŞKANI GELİYOR

Ama sonra bir sürpriz yaşandı. Cumhurbaşkanlığı protokol görevlileri davetlileri salonunun dışına davet etti. Tam dışarı çıkmıştık ki Cumhurbaşkanı Erdoğan geldi. Biraz önceki durgunluk yerini heyecana bıraktı. Alkışlar yükseldi. Erdoğan, “Kendimi asaleten Emine Hanım’ı vekaleten temsil ediyorum” dedi. Cumhurbaşkanı’nı aralarına alıp birlikte fotoğraf çektirdiler. Erdoğan’la kadınlar arasında samimi ve sıcak diyaloglar yaşandı.

Tiyatrocu çiftçimiz Ümmiye Koçak ve arkadaşları sergileyecekleri tiyatroya uygun folklorik giysiler içindeydi. Ümmiye Koçak, Erdoğan’a, “Ben Kara Fatma’yım, hem çiftçilik yapıyoruz hem de sanat yapıyoruz” dedi. Cumhurbaşkanı diğer kadınlara dönüp, “Kara Fatma” diye karşılık verince hep bir ağızdan, “Bizde Kara Fatmalar çok Cumhurbaşkanım” diye karşılık verdiler.

FULYA SORDU

Tam o sırada CNN Türk’ün başarılı ismi Fulya Öztürk, “Sayın Cumhurbaşkanım, hepsinin hikâyesi farklı. İlham veren hikâyeleri var. Ne demek istersiniz?” diyerek mikrofonu uzattı. Erdoğan bir konuştu bir konuştu ama erkeklere taş attı. “Burada erkeklere bir mesajım var. Ey erkek çiftçiler nerede? Kadınlar yapıyor. Bunlar kahvehanede zar atıyorlar. Size çile... Onlar ise kahvehanede zar atıyorlar” dedi.

Bazı kadınlar kocalarını korumak istedi. Erdoğan, “Bak toz kondurmuyor” diye karşılık verdi. Belli ki onlar hayırlı kocalar. O arada, “Hayat müşterek” diyen kadınlar oldu. Cumhurbaşkanı, “Hayat müşterek de, kadın da erkek de tarlada olursa hayat müşterek” diye tamamladı.

Cumhurbaşkanı programında olmadığı halde sürpriz yaparak gelmişti. Belli ki programları da sarktı. Zaten sonunda kendisi, “Üç saattir bekleyenler var” dedi. Ama Cumhurbaşkanlığı görevlilerinin programı sonlandırmak için yaptığı girişimlere Erdoğan, “Ben bir daha bu kadar kadınla sohbet edebilir miyim” diyerek engel oldu.

Bu arada kadınlar fotoğraf çektirmek ya da kendi çalışmalarını anlatmak için Cumhurbaşkanı’na, “Başkanım, buraya bakar mısın?”, “Başkanım beni dinler misin?” diye sesleniyordu. Erdoğan hepsini dinledi. “Sizin için geldim” diyenlere, “Ben de sizin için buradayım” diye karşılık verdi.

DİYARBAKIR’I KONUŞTUK

Kadınlara fotoğraf çektirdikten sonra Cumhurbaşkanı Erdoğan ile bir de programı izleyen gazeteciler olarak fotoğraf çektirdik. Fulya Öztürk, “Ben uzun

boyluyum” deyince Erdoğan, “Boyun kaç?” diye sordu. Fulya, “Bir 80” deyince Erdoğan, “Ben bir 85. Benden uzun değilsin. O zaman gel şöyle” diyerek fotoğraf çekti.

Bu arada Erdoğan’la ayaküstü Diyarbakır programını konuştuk. Erdoğan, hafta sonu Diyarbakır’da olacaktı. Ancak Bartın’daki üzücü hadise nedeniyle önümüzdeki haftaya ertelendi. Ama ben hafta sonu iki günümü Diyarbakır’da geçirdiğim için Cumhurbaşkanı’na, “Diyarbakır’da çok güzel bir zemin var. Ama sizden mesaj bekliyorlar” dedim. “Pazar günü Diyarbakır’da olacağım” diye karşılık verdi. Pazar günü Erdoğan’ın vereceği mesajları izlemek üzere Diyarbakır’da olacağım.

MADEN ŞEHİTLERİ İÇİN DÜZENLEME

BU arada Amasra’daki maden faciasında şehit olanların aileleri için yapılan çalışma hakkında da bilgi vermek istiyorum.

Enerji Bakanı Fatih Dönmez, AK Parti MKYK’da maden faciası hakkında bir sunum yaptı. Dönmez dün de Meclis’i bilgilendirdi. Cumhurbaşkanı Erdoğan da yakınlarını kaybeden ailelere yapılacak yardımlarla ilgili bir çalışma yapılmasını ve bu hafta içinde Meclis’e sunulmasını istiyor. AK Parti Genel Başkanvekili Binali Yıldırım başkanlığında Grup Başkanvekili Mustafa Elitaş, Genel Başkan Yardımcıları Vedat Demiröz ve Jülide Sarıeroğlu’ndan oluşan bir heyet kuruluyor. Kazada yaşamını yitiren madencilerin birinci derecede bir yakınının kamuda işe alınması planlanıyor. Ayrıca Enerji Bakanı Dönmez, ailelere 1 milyon 500 bin lira nakdi yardımın ödenmeye başladığını açıkladı.

EMEKLİ MAAŞI

Ailelere kaza maaşı bağlanacak. Ama asıl emekli edilmeleri için çalışılıyor. Vefat edenlerin bir kısmı 1999 ya da 2000 yılında işe girmiş. Onların emeklilikte prim ve yaşa bakılmaksızın emekli olabilmesi için yasal bir çalışma yapılıyor. Cumhurbaşkanı, “Bir an önce bunu halledin” diye talimat vermiş. Heyet hemen toplandı. Çalışma büyük ölçüde tamamlandı. Meclis’te bu hafta görüşülmesi beklenen torba yasaya eklenecek. Madencilerimizi yaşatamadık ama en azından ailelerinin maddi olarak mağdur olmamaları için çalışılıyor.

Esfender KORKMAZ

Kalkınmanın alt yapısı hukuk

19 Ekim 2022 Çarşamba

Anayasa Mahkemesi Başkanı Zühtü Arslan, "Yargıya inancın sarsılması devletin başına gelecek en büyük felakettir." dedi.

Türkiye 'de 20 yıl önce, yargıya olan inancı kimse tartışmazdı. Ama son 20 yıldır ve özellikle Feto tuzaklarında yargı siyasallaştı ve yargıya güven azaldı.

Aslında yargının siyasallaşması, siyasi iktidarların niyetine bağlıdır. Otokrasi tırmandıkça, siyasi iktidarlar korunma amaçlı yargıyı siyasallaştırmak ister. Macaristan'da böyle oldu; Viktor Orban kuvvetler ayrılığı istemediğini belirtti.

Türkiye'de Kadir Has Üniversitesi, Türkiye eğilimleri Anketi 2021 sonuçlarına göre ;

Türkiye'de Yargı Siyasallaşmış mıdır? sorusuna;

- Evet siyasallaşmıştır (Katılıyorum) diyenler oranı yüzde 44,7
- Hayır siyasallaşmamıştır (Katılmıyorum) diyenler oranı yüzde 25,8
- Ortada olanların oranı yüzde 29,5 olmuş.

SODEV; Sosyal Demokrat Vakfı yargı algısı 2019 anket sonuçlarına göre;

Yargı bağımsız mıdır? sorusuna;

- Hayır Bağımlıdır diyenler oranı; yüzde 48,5
- Evet Bağımsızdır diyenler oranı; yüzde 34,0
- Kararsızlar olanlar oranı; yüzde 17,5' tir.

Öte yandan Dünyada Hukukun üstünlüğü ilkesinin dünya çapında geliştirilmesi için çalışmalar yapan Dünya Adalet Projesi (The World Justice Project- WJP) her yıl "Dünya Hukukun Üstünlüğü Küresel Endeksi"ni açıklamaktadır.

2021 yılı Hukukun Üstünlüğü Endeksinde Türkiye endekse giren 139 ülke Arasında sona yakın , 117 sırada yer aldı.

Aynı endekste Temel haklar alanında bundan on beş yıl önce orta sıralarda yer alırken maalesef şimdi 133 sırada , Dünyada temel hakların en kötü olduğu 7 ülke içinde, yer aldı.

2021 DÜNYA HUKUKU ÜSTÜNLÜĞÜ ENDEKSİNDE TEMEL HAKLAR (139 ÜLKE)					
EN YÜKSEK PUANLI 7 ÜLKE			EN DÜŞÜK PUANLI 7 ÜLKE		
SIRA	ÜLKE	PUAN	SIRA	ÜLKE	PUAN
1	DANİMARKA	0,92	133	TÜRKİYE	0,31
2	NORVEÇ	0,91	134	BENGLADEŞ	0,31
3	FİNLANDİYA	0,9	135	VENEZUELA	0,29
4	İSVEÇ	0,87	136	ÇİN	0,27
5	AVUSTURALYA	0,85	137	MYANMAR	0,27
6	ALMANYA	0,85	138	MISIR	0,24
7	LÜKSEMBURG	0,84	139	İRAN	0,22

Dahası Türkiye'nin de içinde yer aldığı Doğu Avrupa ve Orta Asya ülkeleri Kategorisinde 14 Ülke içinde Türkiye en son 14 sırada yer aldı. (Aşağıdaki tablo.)

	DOĞU AVRUPA VE ORTA ASYA KATEGORİSİ	Puan
1	Gürcistan	0,61
2	Kosova	0,55
3	Kuzey Makedonya	0,53
4	Kazakistan	0,52
5	Bosna Hersek	0,52
6	Moldova	0,51
7	Ukrayna	0,51
8	Sırbistan	0,49
9	Arnavutluk	0,49
10	Özbekistan	0,49
11	Belarus	0,48
12	Kırgızistan	0,47
13	Rusya	0,46
14	Türkiye	0,42

Kaynak: World Justice Project

Yargının siyasallaşması, güven sorunu yaratır ... Sözleşmelerin önemi kalmaz. Yerli ve yabancı sermaye yatırım yapmaz. Üstelik yerli sermaye çıkar. Beyin göçü kaçınılmaz olur. Kalkınmayı engeller.

Aşağıdaki tabloda dünyada gelir grupları ile hukukun üstünlüğü endeks puanları karşılaştırılmıştır. Düşük gelir grubundaki ülkelerde hukukun üstünlüğü dünya sıralamasında en üst sıra 40 sıradır ve diğerleri onun altındadır. Yüksek gelirli ülkelerde ise ortalama olarak en düşük sıra 64 sıradadır ve diğerleri onun üstündendir.

ÜLKELERİN GELİRLERİ İLE HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ PUANLARI (2019 RAPORU - 126 ÜLKE)		
Ülkelerin Gelir Grubu	Puan Aralığı	Sıra Aralığı
DÜŞÜK	0,61-0,33	40 ila 124
ALT ORTA	0,61-0,32	41 ila 125
ÜST ORTA	0,69-0,28	24 ila 125
YÜKSEK	0,90-0,52	1 ila 64

Kaynak: World Justice Project, Rule of Law İndeks-2019'dan derlenmiştir. Fert başına gelir ilave edilmiştir.

Yukarıdaki tablonun özeti şudur: Fert başına gelirin yüksek olduğu gelişmiş ülkelerde hukukun üstünlüğüne güçlü bağlılık vardır. Fert başına geliri düşük ve gelişmemiş ülkelerde hukukun üstünlüğüne bağlılık zayıftır.

Parantez içinde hatırlatmak gerekir ki fert başına gelir seviyesi ve gelişmişliği birlikte değerlendirmek gerekir. Fert başına geliri yüksek ve fakat Suudi Arabistan gibi gelişmemiş ülkelerde hukukun üstünlüğüne bağlılık çok zayıftır.

Bu tablolardan herkes kendine ne pay çıkarır; bilmiyorum ... Ama ben bir vatansever olarak hukukun üstünlüğünde geldiğimiz bu tablodan utanıyorum. Bu tablo hayatın normal akışına aykırıdır ve sürdürülemez.

İbrahim Kahveci

Küçük Amerika

İlk olarak kim söyledi tartışması süredursun ama hafızalarımıza işlemiş oldu bir kere... **Türkiye küçük Amerika olacak mı yoksa olamayacak mı?**

Bugün aslında küçük Amerika hayalinin bir bölümünü yaşıyoruz. Adına liralasma dedikleri şey ile aslında resmi olmasa bile **yerli ve milli paramızı ABD Dolarına endekslemiş oldu.**

BDDK verilerine göre toplam tasarruflarımız 8 trilyon 196 milyar TL.... Negatif faiz ile tasarruflarımız büyük oranda döviz alanına kaymış durumda.

Tasarruf toplamımız 443 milyar dolar ama bunun 315 milyar doları zaten dolar ve dolara endeksli TL'den geliyor. Her 100 birimlik tasarrufumuzun 71,1 birimi döviz ve/veya dövize endeksli.

Resmi (kamu) mevduatlarını da çıkarttığımızda TL tasarruf oranı sadece ve sadece yüzde 22,4... Bu çok feci bir şey... Türkiye'de liralasma adı altında aslında TL dolara endekslenip küçük Amerika yolunda ilerlemiş oluyoruz.

Tarihte kendi paralarının değerini koruyamayıp dolara veya başka bir değere endeksleyen ülkeler çıkmıştır. Ama nerede ise hiçbiri bir başarı yakalayamadı.

Kötü yönetimleri örtmeye çalışan bu modeller sadece bugünün sorunlarını artırarak yarına ertelemiş oluyor.

Peki ya yarın ne olacak?

Aslında yarın ne olacak sorusunu sadece para birimi üzerinden sormak da yetersiz... Bakın kısaca anlatalım:

Bugün liralasma adı altında aslında serbest piyasa çok ciddi yara alıyor. Serbest piyasa sizlerin aleyhine olan değil lehine olan bir piyasadır.

Fiyatlar serbest piyasada karşılıklı denge ile oluşmadığında suni piyasalar uzun süre sürememektedir. Bunu önceki hafta İNEK piyasası örneği ile anlattık.

Süt fiyatları baskılandığı için kısa vadede hem süt hem de süte bağlı ürünler görece ucuz kalmıştı. Aynı dönemde süt üreticileri hayvanlarını kesime yolladığı için et fiyatları da görece düşük kaldı. Ve işin sonunda ortada ne süt üretecek inek ne de et için beslenen inek kalmadı... Şimdi zam zamanı geldi ve her süre içinde et ve süt ürünlerine zam üstüne zam geliyor.

Serbest piyasa işte bu tür şokları önlemekte ve piyasa dengesini sağlamaktadır.

Evet, **Liralaşma adına bankalar ve finansal piyasalar suni bir yönlendirme içerisinde.** Hem faiz baskılanıyor hem de kur baskılanıyor.

Ortada yaşam savaşı veren bir finansal kesim var.

Kendimize şu soruyu soralım: Bu aşırı **negatif faizde bir kaç yıla kredi verecek bir TL tasarrufu kalır mı?**

Ya da kredi verecek **mali kurumlarda o mali güç kalır mı?**

ÇILGINCA TÜKETİN

Küçük Amerika için bir başka noktaya geldik... Tüketim noktasına...

Neden tüketiyoruz ve tüketmek zorundayız? Kısaca izah edelim: Elinizde 1000 TL vardı ve bunu tüketmeyip kenara koydunuz. Bir yıl içinde satın almak istediğiniz gıda ürünlerinin fiyatı ortalama yüzde 140 civarı arttı. Yani 1000 TL ile almak istediğiniz ürünlerin fiyatı artık 2.400 TL'ye çıkmış durumda.

Ama sizin kenara koyup beklettiğiniz 1000 TL'nin getirisi sadece 170 lira ile 1.170 TL'ye çıktı.

Tüketmeyip, bekleyerek ne kaybettiğinizi anladınız sanırım.

Nitekim Eylül itibari ile yılın ilk 9 ayında ithalat %40,8 artışla 272 milyar dolara ulaşırken ihracat sadece %17,1 artışla 188,3 milyar dolara yükseldi.

Bu değişim sonucu **dış ticaret açığımız ise -32,4 milyar dolardan -83,8 milyar dolara çıkmış oldu.**

Burada bir farkı daha verelim: Ocak-Haziran döneminde ihracat artışı yüzde 20'ler düzeyinde seyrediyordu. Temmuz-Ağustos aylarında ihracat artış oranı %13'lere

19.10.2022

geriledi. Ve Eylül ayında bu artış hızı yüzde 9,2'ye indi. Ama ithalat son sürat devam ediyor... İthalat artış hızı hala yüzde 40'lar düzeyinde.

İhracat neden geriliyor? Çünkü FED başta olmak üzere AB ülkeleri de ekonomilerini soğutmak istemektedir. Bu demektir ki daha düşük dış talep gelecek... Veya ihracat daha da kısıllanacak.

O zaman meselemiz şu: **Hem içeride tüketimi canlı tutacağız ama hem de ihracatı yapamayacağız... O zaman aradaki açığı nereden karşılamayı düşünüyoruz?**

Hem meydan okuyup hem de dövizini nasıl bulmayı düşünüyoruz?

Ya da hadi bugün bu açığı Putin vs ilişkileri ile sürdürdük. Yarın ne olacak?

Swaplar dahil ödemeler gelince dövizini kim nereden bulup ödeme yapacak?

Bugünü kurtarmak için yarına biriktirdiğimiz sorunlar yumağının farkında mısınız? Umarım yarınınızı düşünürsünüz...

19 Ekim 2022, Çarşamba

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Avrupa'nın enerji konusunda muhatabı Türkiye

Ekonomik kriz, Avrupa ülkelerini fena etkiliyor. İngiltere'de artık bir öğün yemek atlanıyor. Hayat pahalılığı insanların midelerini de vuruyor. Fransa'da petrol hâlâ altın gibi zor bulunan bir madde. Almanya ise yaklaşan kış şartlarının sert olacağı yorumlarını endişeyle karşılıyor. Avrupa'nın çeşitli yerlerinde protestolar ve gösteriler yapılıyor. Avrupa'da yavaş yavaş içlerine düştükleri rezaletin farkına varanlar çıkmaya başladı. Ama o arada atı alan Üsküdar'ı geçti.

Bundan sonra Avrupa'nın enerji konusundaki muhatabı Türkiye. Türkiye, İran'dan, Azerbaycan'dan, Katar'dan ve Rusya'dan aldığı gazları karıştırarak Avrupa piyasalarına sunacak. Fiyat da Türkiye'de belirlenecek. Yani artık vana bizim elimizde.

RUSYA'NIN UKRAYNA'DA KIŞ PLANI

Askeri uzmanlar, çamurlu ve yağmurlu mevsimin sona erip toprağın donduğu dönemde, yani kara harekâtının daha mümkün olduğu günlerde Rusya'nın büyük askeri operasyonu başlatacağını söylüyor. Bu askeri operasyonun nasıl olacağı konusunda çeşitli senaryolar var. Bu senaryoların en dikkat çekici olanı şu: **"Rusya, Odessa'yı da alıp Ukrayna'yı denize kıyısı olmayan bir ülke haline getirecek."** Diğer senaryoya göre ise Rus ordusu tüm Ukrayna'yı işgal ederek yeni bir düzen kuracak. Sanırım bu tiyatro perdesinin sonunu şubat-mart ayında göreceğiz.

ABD, EGE'DE TARAFSIZMIŞ(!)

ABD'nin Ankara'daki büyükelçisi, Türk-Yunan ilişkileri hakkında etraflı bir açıklama yaptı. ABD'nin iki ülkeyle çok yakın dost olduğunu ve bu iki ülkenin aralarının bozulmasına razı olmadığını açıkladı. Yani Amerika'nın **"tavşana kaç, taziya tut"** politikasında hiçbir değişiklik yok. Ege adalarını ve Kıbrıs'ı hızla silahlandıran ABD'nin bu **"tarafsızlık"** söyleminde ne kadar samimi olduğu konusunda sizlere bırakıyorum. Amerika'daki küresel güçlerin Türkiye'yi zayıflatmak için elinden

geleni ardına koymayacakları ve önümüzdeki seçimde **"Erdoğan kazanmasın"** diye bütün güçlerini kullanacakları da bir gerçektir.

SABAH, FETÖ'NÜN PEŞİNDE

Türkiye, CHP Genel Başkanı **Kılıçdaroğlu**'nun ABD seyahatindeki kayıp 8 saati hâlâ tartışıyor. Her gün yeni bir iddia ortaya atılıyor, ama beraberindeki gazetecilerin bile gizemli 8 saatten haberi yok. Bu gizemin arkasından FETÖ çıkarsa hiç şaşırmanın. FETÖ demişken bugün Sabah Gazetesi'nin manşetinde yine önemli bir haber var. FETÖ'nün eski medya imamlarından firari **Bülent Keneş**, Haber Koordinatörü arkadaşımız **Abdurrahman Şimşek**'in amansız bir takibiyle İsveç'in başkenti Stockholm'de lüks villasında görüntülendi. Türkiye'nin İsveç'ten istediği FETÖ'cüler listesinin en başında yer alan **Bülent Keneş**'in kirli ilişkileri de mercek altında. FETÖ konusunda iz sürmekte çok başarılı olan **Abdurrahman Şimşek**'in, **Kılıçdaroğlu**'nun ABD'deki kayıp 8 saatinin gizemini de çözeceğine inanıyorum.